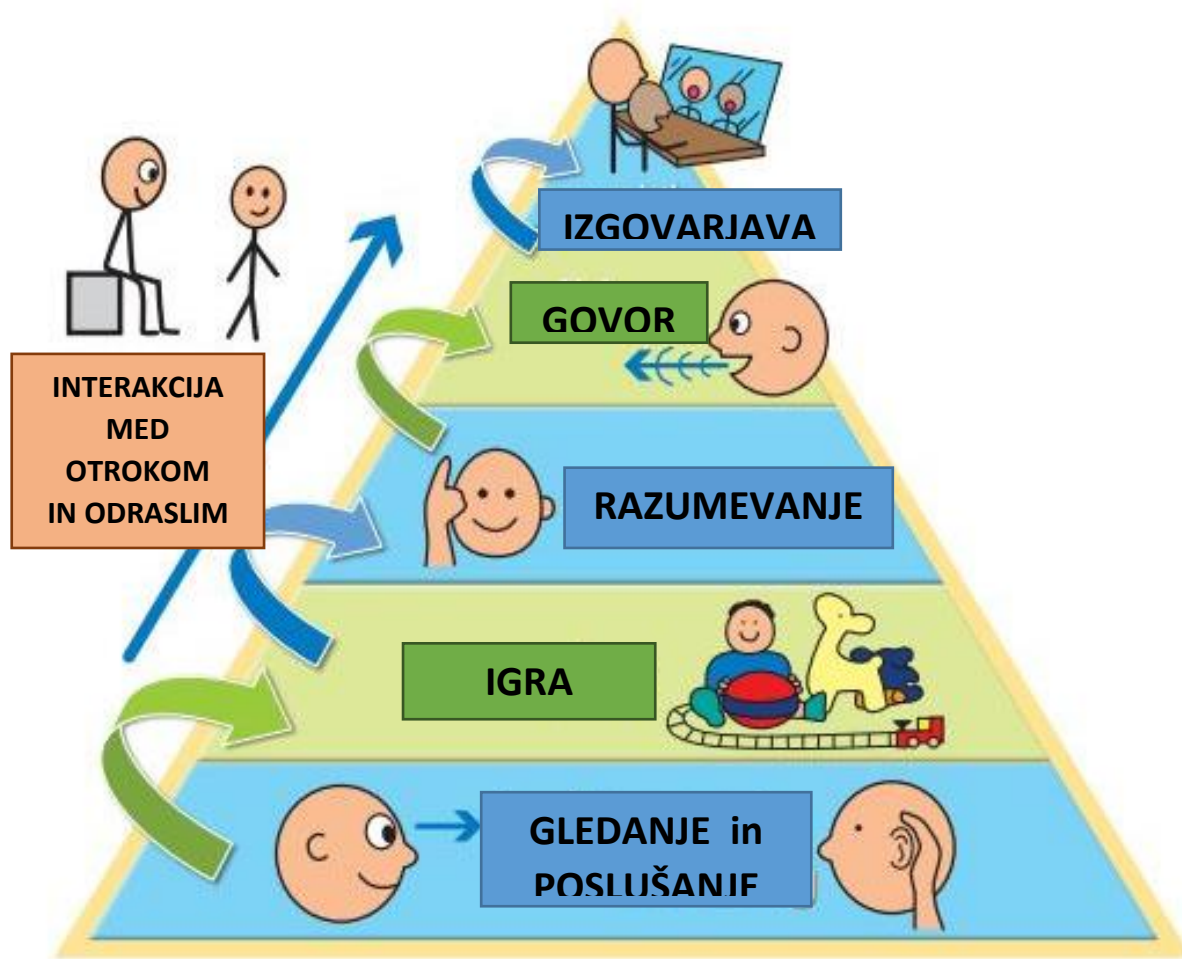

SPODBUJANJE RAZVOJA KOMUNIKACIJE, GOVORA IN JEZIKA ZA NAJMLAJŠE

PIRAMIDA GOVORNO-JEZIKOVNEGA RAZVOJA

Vir: <https://www.lnwh.nhs.uk/services/harrow-community-services/speech-and-language-therapy-paediatric/>

Zloženska ZGODNJA KOMUNIKACIJA

Vir: <http://www.dlogs.si/wp-content/uploads/2016/06/Zgibanka-zgodnja-obravnavna-1.pdf>

Komunikacija je temelj, na katerem otrok usvaja jezik in razvija govor. Usvajanje jezika se odvija v obdobju **pred** pojavom govora. Ustrezen razvoj predgovorne komunikacije omogoča zadovoljevanje socialnih potreb in je temelj učenja in spoznavnega ter socialnega razvoja.

Zastoj v komunikacijskem razvoju je najpogostejši in pogosto neprepoznan vzrok za jezikovno kasnitev in atipičen jezikovni razvoj.

Zgodnja intervencija temelji na spoznanju, da v zgodnjem otroštvu lahko odločilno vplivamo na otrokov razvoj, to pa ima dolgoročne učinke.

Zgodnja komunikacija

Viri

- Prizant, B. in Wetherby, A. (1990) Toward an integrated view of early language and communication development and socioemotional development, *Topics in Language disorders*, 10: 1-16.
- Buckley, B. (2003). *Children's Communication Skills: From Birth to Five Years*. Routledge.
- Ivšlac Pavliša, J. (2006). Atipični komunikacijski i socioadaptivno funkcioniranje u ranoj dobi. *Društvena istraživanja*, 19(1-2), 279-303.
- Ljubešić, M. (2003). Biti roditelj. Državni zavod za zaščito obitelji, materinstva i mladeži.
- Ljubešić, M. in Cepanec, M. (2012). Rana komunikacija: u čemu je tajna? *Logopedija*, 3(1), 35-45.
- Košček, T., Kobešić, D., Stančić Z. in Joković Oreb, I. (2009). Istraživanje nekih aspekata rane intervencije u djetinjstvu. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 45(1), 1-14.

DRUŠTVO LOGOPEDOV
SLOVENIJE

Sekcija za zgodnjo obravnavo

Zakaj zgodnja obravnava?

Izjemno pomembno je, da otroke, pri katerih razvoj ni stekel tako, kot je običajno, odkrijemo čim bolj zgodaj, saj jim lahko le tako nudimo potrebno pomoč in podporo.

Zgodnja obravnava vključuje informiranje, svetovanje, obravnavo in podporo otroku, njegovim staršem in širšemu okolju. Med igro z otrokom staršem dajemo praktične primere, kako vzpodbude prilagoditi otrokovim nezrelim sposobnostim učenja in kako uskladiti igro z otrokovimi odzivi. Na ta način učenje postaja učinkovitejše in otrok uspešnejši v komunikaciji.

Kdaj k logopedu, ki se ukvarja z zgodnjo obravnavo dojenčkov in malčkov?

- Otrok pri 5. mesecih ne deli pozitivnih čustev, ne izraža zadovoljstva ob kontaktu (npr. se ne smeje, ne vriska). Ne obrača se v smeri zvoka, se ob glasnem zvoku ne prestraši in ob znanem ne pomiri.
- Otrok pri 9. mesecih ne vstopa v izmenjavo (če se odrasli nasmehne, se ne nasmehne nazaj, če se oglašamo, se ne odzove z oglašanjem).
- Otrok pri 12. mesecih ne beblja (se ne oglašuje z različnimi zlogi bababa, gagaga in kombinacijami bagaga, badagugu).
- Otrok pri 12. mesecih ne kaže s prstom in ne uporablja drugih gest (npr. ne odkima, ne pomaha, ne odrine nekoga/nečesa z namenom, ne dvigne rok, da ga vzamemo v naročje).
- Otrok pri 16. mesecih še ne uporablja posameznih besed.
- Otrok pri 24. mesecih ne uporablja spontano fraze iz dveh besed (npr. mama pa pa, ati am am).
- Otrok pri katerikoli starosti **nazaduje** na področju jezika, bebljanja ali socialnih veščin (veščino je otrok pri določeni starosti že usvojil, a jo je prenehal uporabljati).
- Ob **vsakršni zaskrbljenosti** staršev zaradi otrokove komunikacije ali govorno-jezikovnega razvoja.

Kako do logopeda, ki se ukvarja z zgodnjo obravnavo dojenčkov in malčkov?

V ustanovi vas bodo usmerili k ustreznemu strokovnjaku, ki se ukvarja z zgodnjo obravnavo. Za prvi obisk pri logopedu/kliničnem logopedu potrebujete delovni nalog izbranega pediatra.

RAZVOJ JEZIKA

Vir: <http://www.dlogs.si/preventiva-razvoj-jezika-2/>

PREVENTIVA: RAZVOJ JEZIKA

RAZVOJ JEZIKA

NASVET STARŠEM: Kako lahko pomagate?

POIŠČITE POMOČ: Kdaj prositi logopeda za pomoč in nasvet?

Od rojstva do 6. meseca

- Otrok se odziva na zvoke, obrača oči in/ali glavo v smeri, od koder prihaja zvok.
- Se oglašja.

Pri 12 mesecih

- Pogovarjajte se z njim mirno, prijazno.
- Pojte mu.
- Poimenujte to kar otrok sliši (avto, kuža, muca,...).
- Poimenujte ljudi in predmete, ki jih pozna.
- Poimenujte, opisujte to, kar delate.

- Razume preprosta navodila.
- Pokliče "mama", "ata".
- Odziva se, ko ga pokličemo.
- Spreminjajte svoj glas - otrok uživa v tem, melodija govora mu pomaga razumeti in učinkoviteje uporabljati jezik.
- Pomagajte otroku vzpodbuditi veselje do komunikacije.
- Vzpodbujajte vse vrste medsebojne interakcije - delajte »smešne obraze«, nasmeh, poglede.

- Opazujte, ali se vaš otrok odziva na zvoke, če ne, se posvetujte z njegovim izbranim zdravnikom.
- Poiščite pomoč, če vaš otrok ob komunikaciji ne vzpostavlja očesnega kontakta.

- Na tej razvojni stopnji televizija ne koristi vašemu otroku. Ne puščajte otroka pred televizijskim zaslonom, saj to ne pospešuje prave komunikacije.

Pri 18 mesecih

- Razume preprosta navodila in stavke.
- Naj bi poimenoval znane predmete.
- Širi svoj besedni zaklad.

Pri 2 letih

- Pogovarjajte se z njim, tako da uporabljate besede, ki jih pozna in kratke slovnično pravilne stavke, ne pa otroškega govora.
- Dajte mu primerne knjige in se pogovarjajte ob njih.
- Zanimajo ga predmeti različnih oblik in barv.

- Razume zahtevnejša navodila.
- Pove svoje ime.
- Uporablja 2-3-besedni stavek.

- Pomagajte mu razvijati besedni zaklad.
- Razložite mu besede, ki jih ne razume.
- Besede, ki jih ne izgovarja pravilno, ponovite, vendar ne zahtevajte, da jih za vami ponavlja.

Poiščite pomoč, če:

- vaš otrok premalo govori,
- govor ne napreduje,
- se govor slabša.

Poiščite pomoč, če:

- uporablja le nekaj besed,
- je zelo nerazumljiv,
- ne zna oblikovati kratko frazo (mama am, ati papa ...).

Pri 3 letih

- Razume enostavne stavke.
- Uporablja vprašalnice.
- Sprašuje.
- Uporablja množinske oblike in predloge.

Pri 4 letih

- Otroka naučite pripovedovati, pomagajte mu pri oblikovanju misli, občutkov, čustev.
- Spodbujajte ga, da opusti stekleničko/dudo.

- Govor vašega otroka je že bolj podoben govoru odraslega.

- Berite mu pravljice, primerne njegovi starosti, ob slikah naj jih pripoveduje tudi sam; s tem spodbujate ustrezen odnos do jezika in branja.
- Otroci naj vidijo, da berete; potrebujejo vaš zgled.

Poiščite pomoč, če:

- njegov govor ostaja nerazumljiv,
- uporablja le nekaj glagolov, ne pa pridevnikov in predlogov,
- ne uporablja množine,
- ne oblikuje enostavnih stavkov.

Poiščite pomoč, če:

- težko začne stavek, ponavlja zloge in besede,
- uporablja kratke, ne zložene stavke,
- govor ni jasen,
- ne zna pripovedovati o dogodkih iz bližnje preteklosti.

SKUPNA VEZANA POZORNOST

Vir: TheSLTScrapBook

4 FAZE:

1. **FOKUS NA OBRAZE:** Spodbudite otrokovo pozornost za obraze in to pozornost podaljšajte, npr. pačite se, delajte glasove, igrajte se z mimiko obraza ...
2. **IZMENJAVA:** Spodbujajte komunikacijsko izmenjavo, npr. pačite se, oblikujte glasove, nato se ustavite in počakajte, da vam otrok »odgovori« z nasmehom, glasovi, mimiko obraza, šele nato nadaljujte.
3. **OTROKOV ODZIV NA SKUPNO VEZANO POZORNOST, KI JO ZAČNE STARŠ:** Z otrokom delite pozornost do istega predmeta/igrača, potem ko ste vi usmerili pozornost na ta predmet/igračo. Npr. Otroku pokažete medvedka in pomahate z njegovo roko, nato pustite otroku, da se dotakne medvedkove roke, potem zopet naredite neko akcijo in date otroku čas, da se na to akcijo odzove.
4. **OTROK ZAČNE SKUPNO VEZANO POZORNOST:** Otrok staršu pokaže nek predmet, za katerega želi, da se oba ukvarjata z njim.

5 STRATEGIJ ZA RAZVIJANJE SKUPNE VEZANE POZORNOSTI:

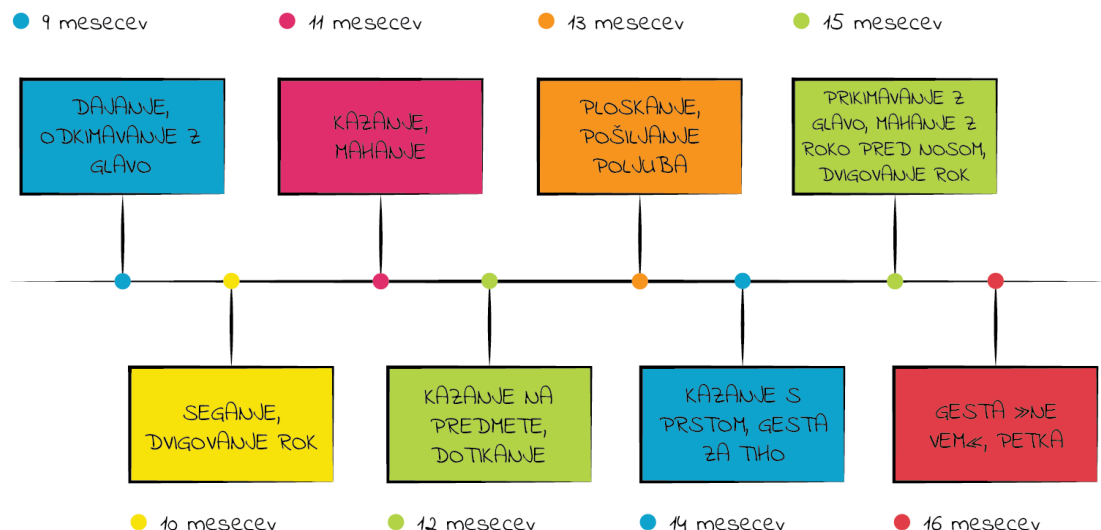
1. Spustite se na otrokov nivo oči, da vas lahko direktno opazuje.
2. Držite predmete na nivoju svojih oči ob obrazu, da otrok lahko opazuje predmet in hkrati tudi vaše oči.
3. Dajte otroku razlog, da vas vključi v aktivnost. Bodite zanimivi in zabavni, da vas bo otrok z zanimanjem gledal in poslušal.
4. Aktivnosti izvajajte med igro in vsakdanjo rutino. Otrok si jih bo tako bolj zapomnil.
5. Nagradite otrokovo pozornost, npr. s ploskanjem, žgečkanjem ... z nečim, kar ima otrok rad.

RAZVOJ GEST

Vir: <http://www.logopedskikoticek.si/2017/09/04/razvoj-gest/>

Razvoj komunikacije se pri otrocih prične že v prvem letu starosti in ne zajema le učenja govora. Pomembno osnovo za govorno-jezikovni razvoj predstavlja razvoj in uporaba gest v zgodnjem obdobju. Geste se razvijajo po določenem zaporedju, ki pa se lahko nekoliko razlikuje pri posameznemu otroku. Do šestnajstega meseca starosti naj bi malčki uporabljali vsaj šestnajst različnih gest. Razvoj gest med devetim in šestnajstim mesecem starosti napoveduje otrokove jezikovne zmožnosti dve leti kasneje, kar vpliva na njegov kasnejši akademski uspeh. Poleg gest pa otroci v zgodnjem obdobju usvajajo tudi druge pomembne razvoje mejnike socialne komunikacije prek socialnih interakcij z drugimi v vsakodnevni aktivnostih.

ČASOVNICA RAZVOJA GEST

KAZANJE S PRSTOM

Vir: <https://www.logopedskikoticek.si/2017/09/18/kazanje-s-prstom/>

Kazanje s prstom je gesta, s katero pokažemo na nek predmet, dogodek ali lokacijo nečesa. Dojenčki in malčki kažejo s prstom na predmete z namenom, da bi jih pridobili, da bi odrasel nekaj naredil s konkretnim predmetom ali pa le zato, da bi preusmerili pozornost odraslega na nek njim zanimiv predmet. Raziskave ugotavljajo, da je uporaba kazalne geste pomembna osnova za razvoj otrokove govorno-jezikovne komunikacije. Kazanje s prstom otrokom pomaga pri širjenju besedišča in razvoju jezika, saj jim omogoča prehod med izražanjem s posameznimi besedami in tvorjenjem kratkih, dvobesednih fraz oziroma stavkov.

8 mesecev: Otrok razume funkcijo kazalne geste. Razvija se sledenje očesnemu pogledu druge osebe.

11 mesecev: Otrok uporablja kazalno gesto.

10–12 mesec: Otrok loči med imperativno funkcijo geste (otrok kaže s prstom, da bi pridobil nek predmet od odraslega) in deklarativno funkcijo geste (otrok s prstom preusmeri pozornost odraslega na nek predmet, da bi z odraslim delil skupni interes o tem predmetu). Najprej se pojavijo imperativne geste, nato deklarativne.

NAPOTKI ZA IGRANJE Z OTROKI OB UČENJU KOMUNIKACIJE, JEZIKA, GOVORA

Vir: TheSLTScrapBook

- Sedimo na tleh, na otrokovem nivoju. Če se otrok uleže, se uležemo tudi mi.
- Vedno smo obrnjeni proti otroku, da lahko opazuje naš obraz (zelo pomembno za učenje govora!).
- Igrače, ki jih ima otrok rad, imamo v svojem naročju. Zakaj? Zato, da otrok komunicira z nami. Da bo dobil igrače, bo moral stopiti v komunikacijo z nami (nas bo moral pogledati, pokazati na igrače, povedati ... odvisno, kaj otrok že zmore oz. kaj od otroka pričakujemo). Če mu igrače ponudimo na tleh, se bo otrok zaigral sam in ne bo čutil potrebe po tem, da komunicira z nami.
- Vsakič, ko otrok želi igračo, mu ponudimo izbiro (običajno 2). Na začetku pokažemo 1 igračo in jo poimenujemo, nato še drugo in jo poimenujemo. Ko otrok zopet pokaže, katero želi, mu jo damo. Ko otrok razume, kaj mu ponujamo, bo dovolj le vprašanje, brez da mu pokažemo igračo. Izbiro lahko ponujamo tudi pri vsakdanjih aktivnostih: oblačenju, hranjenju, branju knjig, kopanju, igranju, pitju ...
- Med igro vedno komentiramo dogajanje in opisujemo igrače.

– PRIMERI AKTIVNOSTI ZA DOMA –

Vir: TheSLTScrapBook; Slikovno gradivo: TheSLTScrapBook, Pinterest

Predstavljenih je nekaj idej za spodbujanje komunikacije, jezika in govora pri najmlajših. Pri posameznih aktivnostih so nanizane ideje, na kakšne načine lahko spodbujate komunikacijo in ustvarjate kvalitetne komunikacijske priložnosti.

IGRA Z LONČKI/EMBALAŽO

ZGRADIMO STOLP

Uporabite prazno embalažo, ki jo imate (škatlice, posodice, lončki ...) in zgradite stolp. Vključite komunikacijsko izmenjavo: »Zdaj sem na vrsti jaz. Zdaj si na vrsti ti.« Kdo zgradi višji stolp preden se ta poruši ali ga poruši kdo izmed nas? ☺

Uporabite zvijače za preizkušanje otrokovih jezikovnih zmožnosti. Ustavite se reden položite lonček na stolp, da vidite, ali vam bodo pokazali, da želijo, da položite lonček na stolp. Recite: »Pripravljeni, pozor ... Zdaj!« Napredite pavzo preden rečete »Zdaj,« da vidite, če vas bo morda dopolnil otrok sam. Komentirajte dogajanje, npr.: »Zdaj bom položil_a lonček na vrh.«

Z nekoliko starejšimi otroki se lahko pogovarjate o tem, kakšen stolp ste zgradili. Osredotočite se na poimenovanje, opisovanje in jih spodbudite k uporabi pridevnikov, npr. visok/nizek, debel/suh, trd/mehek, barve ...

Besedišče k tej igri: položi gor, vzemi stran, dodaj, zgraditi, obtičati, stolp, zgoraj, spodaj, uau, poglej, pomagaj, potisni, zruši, pasti, vse, nič, števila, visok, nizek, jaz, ti ...

Pesmica z melodijo Mojster Jaka, ki jo lahko pojemo ob igri:

JAZ GRADIM STOLP, TI GRADIŠ STOLP,
GOR GOR GOR, GOR GOR GOR,
PRIDI IN PODRI GA, PRIDI IN PODRI GA,
BUM BUM BUM, BUM BUM BUM.

JAZ GRADIM STOLP, JAZ GRADIM STOLP,
GOR GOR GOR, GOR GOR GOR,
(IME OTROKA) GA JE PODRL, (IME OTROKA) GA JE PODRL,
STOLPA NI. STOLPA NI.

INŠTRUMENTI

Prazno embalažo uporabite za preproste inštrumente. V embalažo natresite koruzo, makarone, plastične figurice (karkoli, da bo ropotalo) ... in stresajte, da se bo slišal zvok.

Spodbudite otroke, da vas posnemajo. Stresite ropotuljo in počakajte, da vidite, če vas bo otrok posnemal. Zaropotajte na levi/desni strani embalaže in počakajte, če vas bo otrok posnemal. Komentirajte dogajanje, npr.: »Ropotam z ropotuljo,« ali le: »Bum bum bum,« vsakič, ko ropotate. Držite žlico blizu ropotulje in se ustavite. Počakajte, da vam da otrok znak, da želi, da nadaljujete.

S starejšimi otroki izdelajte ropotulje z različnim polnilom. Igrajte se igro poslušanja. Otrok naj zapre oči. Zaropotajte z 1 ropotuljo. Nato naj otrok poskusi zatresti različne ropotulje in ugotovi, s katero ste zaropotali. Lahko si izmislite različna zaporedja zvokov, otrok pa naj vas posnema.

RAZVRŠČANJE

Poiščite različno embalažo in predmete po stanovanju. Spodbudite otroka, da jih razvrsti v različne kategorije, npr. po velikosti, barvi, teksturi, funkciji, skupine (živali, vozila ...), sobe v stanovanju (kuhinja, kopalnica ...) ...

Predlogi in koncepti: Uporabite majhne predmete, da jih lahko položite v lonček, posodo. Spodbujajte receptivni jezik (razumevanje) z dajanjem navodil, ki naj jim otrok sledi, npr.: »Daj kravo pod lonček,« ali: »Položi avto na posodo.« Začnite s preprostimi navodili in nadaljujte s kompleksnejšimi. Spodbujajte tudi ekspresivni jezik (izražanje) in pustite otroku, naj poda navodilo vam.

Besedišče k tej igri: položi v, položi na, položi zraven, velik, majhen, (ne) paše v lonček, naredi, uau, poglej, pomagaj, poskusi znova, še enkrat, izberi, poskusi s tem, poišči nekaj drugega ...

IGRA S PLASTELINOM

Uporabite lahko tudi z jedilno barvo obarvano slano testo.

Poimenujte barve. Pogovarjajte se o:

- občutku pri gnetenju plastelina (npr. hladen, topel, mehek, sluzast ...),
- tem, kaj izdelujete (npr. žoga, kača, polž, snežak ...),
- pripomočkah, ki jih uporabljate (npr. nož, vilica, valjar, model ...),
- tem, kaj delate s plastelinom (npr. rolam, gnetem, pritiskam, valjam, režem ... in predlogi: dam na, položim v, vzamem, dodam ...) ...

Še dodatno besedišče: odpri, pomagaj, moje, tvoje, podaj mi, želim, všeč mi je, ja, ne, stop, pospravi, umazan, čist, počisti, diši ...

SKRIVNOSTNA ŠKATLA

V škatlo naberite predmete/igračke iz različnih kategorij, npr. kocke, živali, vozila, oblačila ... Škatlo zaprite in vanjo izrežite luknjo (lahko uporabite škatlo od robčkov), da bo otrok lahko do predmetov segel z roko. Namesto škatle lahko uporabite tudi vrečko. Otrok naj seže v škatlo in izvleče predmet (če otrok ni preveč neučakan, lahko poskusi ugotoviti, kaj drži, še preden pogleda). Razvijajte besedišče. Poimenujte, opisujte, pogovarjajte se o predmetu (kaj je, kakšen je, kakšne barve je, za kaj ga uporabljamo, kje ga najdemo ...).

Besedišče: položi roko v, sezi z roko v, daj roko v, kaj misliš, kaj imaš, kaj držiš, si dobil, daj mi, mehko, trdo, hladno, toplo, barve, skupine ...

VSAKDANJE AKTIVNOSTI

Besedišče pri vsakdanjih aktivnostih.

KUHANJE: odpri, vrata, štedilnik, stopi, njam, hrana, odlično, okusno, sladko, slano, umazano, čisto, peči, kuhati, posuj, žlica, hrustljivo, lepljivo, skupaj, sam, podaj, prazno, polno ...

HRANJENJE: zaveži slinček, mrzlo mleko, hladna žlica, njam, primi skledo, dober jogurt, pojej do konca, uporabi žlico, primi z roko, ni več, lačen, sit ...

PRAZNOVANJE: torta, sok, kozarec, glasba, balon, ples, spijemo, pojemo, okrasimo, okusno, darilo, lepo, pisano ...

ZLAGANJE PERILA: mamina majica, dolgi rokavi, očkov hlače, mehek šal, to je tvoja oblekica, enake nogavice, pisana kapa, primi jopo, prepogni majico, čisto, diši, zlikano, zloženo, zmečkano, suho, velik kup oblačil ...

IGRA Z VOZILI

Igra z vozili je odlična za učenje:

- glagolov (npr. pojdi, pelji, ustavi, ponovi, parkiraj ...),
- posnemanja glasov (npr. brrrr, brum brum, bibip, pibip, zzzz, vijuu ...),
- izmenjave vlog in deljenja,
- izbire (kateri avto si boš izbral, po kateri poti boš šel, v katero garažo boš zapeljal ...),
- posnemanja dejanj (potiskanje, trčenje, ropotanje ob tla ...),
- pridevnikov in konceptov (počasi, hitro, velik, majhen ...),
- skupne vezane pozornosti.

PIHANJE MEHURČKOV

Odlična igra za spodbujanje besedišča in socialnih veščin. Mehurčke vedno drži odrasla oseba. Otrok jih bo seveda želel držati sam. Lahko mu pustimo, da nam pomaga držati lonček, vendar naj bo kontrola nad palčko za pihanje naša! Če mehurčke damo otroku, ne bo čutil potrebe po tem, da komunicira z nami. S tem, ko so mehurčki v naših rokah, smo posledično otroku zanimivi tudi mi.

Nasveti za igranje z mehurčki:

- Palčko vsakokrat položimo nazaj v plastenko in jo zapremo. Zakaj? Ker s tem spodbudimo otroka, da stopi z nami v komunikacijo, ko ne bo mogel sam odpreti mehurčkov. Vsakič komentiramo: kaj naj naredim, odprem mehurčke, zaprem mehurčke. Ponavljamo!
- Če imamo možnost 2 mehurčkov, jo uporabimo. Tako lahko ob vsaki ponovitvi, otroku ponudimo še izbiro. Želiš modre mehurčke? Želiš rumene mehurčke? (Počakamo. Damo otroku čas, da pokaže, pove.) Modre mehurčke. Izvoli.

- Vedno smo spuščeni na nivo otroka in mehurčke držimo ob svojem obrazu. Tako bo otrok opazoval naš obraz tudi, ko bomo govorili, komentirali.
- Če se mehurček ne napihne, nič hudega. Ne pomakamo še enkrat v milnico. Priložnost izkoristimo za novo besedišče (ojej, ni balona, ni ni) in za novo komunikacijsko priložnost otroku, da ponovno komunicira z nami.

SENZORNE PLASTENKE, ŠKATLE

Senzorne plastenke (za mlajše otroke; uporabite plastenke za vodo, od šamponov ...) in škatle (za starejše otroke) so odlično izhodišče za učenje komunikacije. Pazite le, da bodo otroci pri igranju pod nadzorom, saj senzorne škatle pogosto vsebujejo majhne predmete, ki jih lahko otroci pogoltnejo.

Priložnosti za učenje komunikacije, jezika in govora:

- Govorimo o tem, kaj je v plastenki/škatli.
- Platenko vrtimo, kotalimo, tresemo, tipamo, opazujemo, spustimo na tla in komentiramo, kaj se dogaja s predmeti v plastenki.
- Poslušamo zvoke, ki nastajajo ob zgoraj naštetih dejavnostih.
- Poimenujemo predmete v plastenkah in se pogovarjamo o tem, kje in zakaj jih uporabljamo.

SESTAVLJANKE, VTIKANKE

Pri sestavljankeh in vtikankeh se osredotočimo na besedišče, ki ga ponuja tema sestavljanke (številke, črke, vozila, oblike ...). Uporabljamo tudi besede kot so: notri, ven, pomagaj mi, paše v luknjo, ti si na vrsti, jaz sem na vrsti, obrni, zasukaj, končano ...

Če želimo spodbuditi komunikacijo, koščke vzamemo in vsakič otroku ponudimo izbiro. Tako mu ustvarimo komunikacijsko priložnost za izražanje.

- Pokažemo na košček vtikanke in rečemo: »Vidim/Poglej ...« in počakamo, da vidimo, če bo otrok poimenoval slikico. Če je ne poimenuje, še enkrat pokažemo na košček, ga poimenujemo in položimo v vrečko. Potem je na vrsti otrok. Naj pokaže na košček, ga poimenuje (ga spodbudimo, kaj/kdo je to) oz. če ga ne poimenuje, ga poimenujemo mi. Ko so vsi koščki v vrečki, nadaljujemo s spodnjimi aktivnostmi.
 - Koščke izmenjaje vlečemo ven. Košček poimenujemo in poiščemo, kam ga moramo vstaviti.
 - Vzamemo iz vrečke 2 koščka, ju pokažemo otroku in jih poimenujemo. Otrok naj izbere (pokaže, pogleda, poimenuje), potem poimenujemo njegovo izbiro in mu košček izročimo. Košček, ki ga otrok ni izbral, položimo nazaj v vrečko.

NATIKANJE OBROČEV

Igra spodbuja pozornost, socialne veščine (očesni kontakt, komunikacijske izmenjave, deljenje), jezik (koncepti, razvrščanje), fino motoriko, vizualno percepcijo, zavedanje prostora, prepoznavanje barv ...

IGRA Z VODO

Igra z vodo je zanimiva, ker jo lahko vključimo v vsakdanjo rutino ob kopanju. V igro vključimo plovne igrače in tudi igrače, ki se potopijo.

Besedišče: voda, topla, hladna, šprica, potopi, plava, kaplja, potopi roke, polno, prazno, pretoči, prelij, razlij, lonček, ladja, čoln, pluje ...

Ob igri z vodo lahko uporabimo še naslednje strategije:

- ponudimo izbiro,
- poimenujemo,

- komentiramo (počakamo, da nam otrok odgovori, se odzove),
- sledimo/dajemo navodila ...

TRGOVINA

Besedišče: poimenovanje hrane, njam, dobro, toplo, hladno, sladko, kislo, pojej, spij, pijača, lonček, skleda, krožnik, žlica, skuhaj, prinesi, še malo, ni več ...

Strategije za učenje: komentiranje, ponujanje izbire, dajanje in sledenje navodilom, ponavljanje, menjava vlog ...

Za malo starejše otroke: Ko nakupujemo in zlagamo izdelke v košaro (med igro ali zares), poimenujemo izdelek, ploskamo po zlogih (ba-na-na, kro-žnik ...), opišemo, kako ga pripravimo ...

BIBARIJE, IZŠTEVANKE, PESMICE !!!

Še več idej za igranje na:

<https://www.logopedskikoticek.si/category/igralni-koticek/>

ŠE VEČ O RAZVOJU KOMUNIKACIJE, GOVORA IN JEZIKA OTROK

Spodaj se nahaja nekaj spletnih strani, ki so jih v okviru študija oblikovale študentke magistrskega študijskega programa logopedija in surdopedagogika. Na njih najdete uporabne razlage, napotke, **aktivnosti** ... vezane na razvoj komunikacije, govora in jezika otrok.

LOGOPED: <http://kdojelogoped.splet.arnes.si/>

- Opis logopeda, delovna mesta;
- otroci, razvoj govora in jezika (mejniki, opozorilni znaki za obisk logopeda), govorno-jezikovne težave, aktivnosti za otroke ...

OD ZMEDE DO BESEDE: <https://odzmededobesede.splet.arnes.si/>

- Razvoj komunikacije, govora in jezika (RKGJ) po starostnih obdobjih, ideje za spodbujanje RKGJ in napotki, kdaj obiskati logopeda;
- katere so predopisemenjevalne veščine, ki naj bi jih otrok usvojil pred vstopom v šolo ter kako jih spodbujati,
- kako do logopeda;
- ideje, aktivnosti za otroke (Še posebej uporabno: video prikaz nekaterih vaj za urjenje motorike govoril!) ...

LOGOPEDKE: IGRE ZA IZBOLJŠANJE FONOLOŠKEGA ZAVEDANJA OTROK: <http://logopedke.splet.arnes.si/>

- Razvoj igre,
- fonološko zavedanje, razvoj glasov, razvoj fonoloških veščin, fonološki procesi,
- napotki za spodbujanje fonološkega zavedanja otrok,
- kotiček z aktivnostmi za otroke ...

Druge uporabne spletne strani:

LOGOPEDSKI KOTIČEK: <https://www.logopedskikoticek.si/>

- Govorno-jezikovni razvoj,
- ideje in nasveti (knjižni kotiček, igralni kotiček, nasveti),
- tema meseca ...

DRUŠTVO LOGOPEDOV SLOVENIJE: <http://www.dlogs.si/>